

η φωνή της Φυλακτής

●●● ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΡΑΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΥΛΑΚΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ●●●

Διευθυντής: Ηλίας Δ. Παπαδούλης
Υπεύθυνος Συντάκτης: Βασίλειος Δ. Τσιαμαντάς

Γραφεία: Ιασίου 8 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο: 7224528

Ιανουάριος 1984
Έτος 2 αριθ. φύλλου 5

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ

Ο Εξωραϊστικός σύλλογός μας γιορτάζει τα πρώτα γενέθλια του οργάνου του, την εφημερίδα δηλαδή του χωριού μας «Η φωνή της Φυλακτής».

Ένα χρόνο ζωής συμπλήρωσε και κάνοντας στην αρχή δειλά και φοβισμένα τα πρώτα της βήματα, έτρεξε γρήγορα για να συναντήσει κάθε συγχωριανό μας όπου είναι, ζει και εργάζεται, είτε στη χώρα μας είτε σ' όλη την υφήλιο, εκφράζοντας το συναισθηματικό της συμπύκνωμα σ' όλους τους Φυλακτιώτες και τους φίλους του χωριού μας.

Αντιμετώπισε με ετοιμότητα, τόλμη και σύνεση τα γεγονότα που στη χρονιά που πέρασε συνέβηκαν και πάλαιψε σε δυο επίπεδα. Ένα αμεσόχρονο και ένα μακρόχρονο. Προετοιμάστηκε με συστηματική και επίμονη δουλειά για να σταθεί αρχικά στα πόδια της και να αντέξει οικονομικά και μετά να ξεπεράσει με τη δραστηριότητά της τα κουραστικά και απρόσφορα δημαγωγικά πυροτεχνήματα ορισμένων —ευτυχώς ολίγων— συγχωριανών μας που είχαν διάθεση φτηνής κριτικής.

Στόχευσε «Η φωνή της Φυλακτής» σε μια άλλη αντίληψη ευθύνης και μια άλλη διάθεση προσφοράς ώστε στο χωριό μας να διαμορφωθούν δυνάμεις (όχι πολιτικές) που να βάζουν το γενικό καλό του χωριού πάνω από τις αντιλήψεις και τα μικροσυμφέροντα, ώστε να μη φθειρόμαστε σε μικροαντιδικίες που ποτέ δεν ήταν στις προθέσεις, ούτε του Συλλόγου, αλλά ούτε και της εφημερίδας του για το ποιός έχει πιο πολύ αγάπη για το χωριό, γιατί έτσι αδυνατίζουμε τη συλλογική προσπάθεια εξύψωσης του χωριού, προσπαθώντας μεμονωμένα να αποδείξουμε την υπεροχή της δικής μας αγάπης γι' αυτό.

Χρειάζεται να δουλέψουμε όλοι εναγμένοι. Χρειάζεται προ παντός οι νέοι, επιστήμονες και μη του χωριού μας να ενωθούν και να δραστηριοποιηθούν. Δεν οφελεί η ρηχή εκτόνωση. Πρέπει να γίνουν η κινητήρια δύναμη για να κινήσουν με ωριμότητα και θέληση έργο πνευματικό, καλλιτεχνικό, πολιτιστικό, ώστε να εξυψωθεί το μορφωτικό και πνευματικό επίπεδο του χωριού μας.

Ας κάνουμε όλοι μια ευχή:

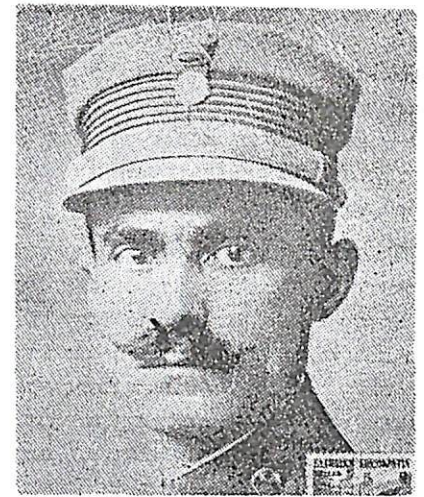
«Η φωνή της Φυλακτής» να τα κατοστήσει και να περάσει διαχρονικά ώστε να αποτελέσει ένα ακόμη συνδετικό κόμπο στο σφίξιμο των σχέσεων των συγχωριανών. Να ζήσει για να μας ενώνει πάντα, και να είναι δυνατή για να αποπλίζει κάθε επιβουλεύα του χωριού μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

Ο φετινός χρόνος 1983 ανακηρύχθηκε «έτος ΝΙΚ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ» για τα 100 χρόνια από τη γέννησή του (1883) και 30 χρόνια από το θάνατό του (1953). Η ανακήρυξη έγινε από την Πολιτεία ύστερα από πρόταση των πολιτιστικών συλλόγων του Νομού μας. Για τον ίδιο λόγο η Πολιτεία εξέδωσε και κυκλοφόρησε ειδικό αναμνηστικό γραμματόσημο με φωτογραφία του, ως αξιωματικού του Ελληνικού Στρατού.

Έτσι από τις αρχές της χρονιάς αυτής άρχισαν οι εκδηλώσεις για τον Ν. Πλαστήρα από οργανώσεις, σωματεία, συλλόγους, πολιτιστικούς και άλλους φορείς. Έγιναν ομιλίες, διαγωνισμοί, χορωδιακά φεστιβάλ και εκδόθηκαν διάφορα έντυπα σ' όλη τη χώρα.

Τα σωματεία των Καρδιτσιωτών που εδρεύουν στην Αθήνα, Πειραιά και στα περίχωρα της Αττικής αποτεύοντας ένα ελάχι-

στο φόρο τιμής στον μεγάλο συμπατριώτη μας, ανιδιοτελή άνθρωπο γενναίο στρατιώτη, αξέ-

Συνέχεια στη σελίδα 3

ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΕΞΩΡΑΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΦΥΛΑΚΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ ΚΑΙ
«Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

ΕΥΧΟΝΤΑΙ

Σ' όλους τους χωριανούς και φίλους του χωριού
Ευτυχισμένο τον Καινούργιο Χρόνο 1984

ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΔΡΟΥ

Τα «δέντρα των Χριστουγέννων» είναι ένα έθιμο που τα τελευταία χρόνια έχει διαδοθεί σε μεγάλο βαθμό στη χώρα μας. Ας δούμε περιληπτικά την αρχή και πορεία αυτού του έθιμου. Επικρατούσαν διάφορες εικασίες για την προέλευση του έθιμου όπου η λύση του θέματος αποκαλύπτεται σ' ένα χειρόγραφο Συριακό κείμενο, που βρίσκεται στο Βρετανικό μουσείο (ADP 17265), και αναφέρεται σε δυο δένδρα σ' ένα ναό που έκτισε το 512 ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας Αναστάσιος ο Α' στο TUR ABDIN της Βόρειας Συρίας.

Η περιγραφή του διακόσμου των δένδρων αυτών είναι πανομοιότυπος της σημερινής η οποία αποτελεί θέ- βαια μια εξέλιξη της (επί των φύ-

λων των δένδρων υπάρχει θέση για φώτα που τρεμοσβήνουν, εκατόν ογδοήκοντα λάμπες: δια κάθε δένδρον και πενήκοντα αργυράι αλύσεις από άνωθεν έως κάτωθεν. Είς αυτά ήσαν τοποθετημένα μικρά αντικείμενα από χαλκόν όπως κόκκινα αυγά, ζώα, πτηνά, σταυροί, στέφανοι, κωνισκίοι ή σταφύλια, αντικείμενα σκαλιστά, δίσκοι).

Το κείμενο αυτό είναι αποκαλυπτικό και φαίνεται ότι αυτά τα δένδρα είναι οι πρόγονοι των σημερινών Χριστουγεννιάτικων δένδρων και ότι ο σημερινός διάκοσμος όχι μόνο μοιάζει αλλά είναι σχεδόν ταυτότητα εκείνου του διακόσμου. Επίσης εκείνα τα εκατόν ογδοήκοντα κηρία δεν

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΔΡΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από σελίδα 1
ήσαν τοποθετημένα όπως τύχει: στα δένδρα αλλά σε κύκλους οι οποίοι ήσαν μεγαλύτεροι: κάτω και όσο ανέβαιναν γίνονταν μικρότεροι, ακριβώς όπως γίνεται: και σήμερα, το οποίο εκτός αυτού φανερώνει: και το σχήμα εκείνων των δένδρων (κώνοι) το οποίο είναι: ίδιο με το σημερινό σχήμα των δένδρων.

Επίσης από δυο άλλα κείμενα σχεδόν της ίδιας εποχής γραμμένα στην Ελληνική (ομηρική) το ένα αφορά την «Έκφραση της Αγίας Σοφίας Κων(σταντινούπολης) πάλεως» που συνέταξε ο Παύλος Σιλεντάριος το 563 και μιλάει για τα φώτα του τέμπλου του ναού. Επάνω στο επιστόλιο του τέμπλου στέκονταν μεταλλικά δένδρα ίδια με «λεπτόφυλλα κυπαρίσσια» τα οποία αντί καρπών είχαν φώτα σε κωνοειδές σχήμα και τοποθετημένα «πέριξ υπερκειμένων κύκλων οι οποίοι εσχματίζοντο ευρύτεροι μεν προς τα κάτω στενότεροι δε όσο ανέβαιναν προς τα άνω — περιτροχάουσι, δε κύκλοι: ευρύτεροι κατά θαιόν — με τοιούτον τρόπον μάλιστα ώστε να δίδεται: η εντύπωση του «οξυκορύφου δένδρου».

Το άλλο κείμενο αφορά την έκφραση του Άμβωνα της Αγίας Σοφίας συνταγμένο πάλι από τον Παύλο Σιλεντάριο και εδώ τα φώτα αποτελούν κωνοειδή διάκοσμο όπως προηγουμένως. Σε πολλές ακόμα περιπτώσεις μιλούν εκκλησιαστικοί συγγραφείς για παραστάσεις με δέντρα και φυτικό διάκοσμο και παρουσιάζουν το δένδρο σαν στοιχείο λατρείας αλλά και σαν θείο «ενδιαίτημα» ή σαν κατοικία θεότητας ακόμα από τις αρχαίες θρησκείες (ειδωλολατρικές) φαίνεται δε ότι έτσι πέρασε και στη Χριστιανική θρησκεία, εκεί απέβαλε τον ειδωλολατρικό του χαρακτήρα και αποτέλεσε σύμβολο και διατηρεί τη μορφή του αυτή και σήμερα από το 500 περίπου όπως συμπεραίνεται από τα στοιχεία που

προαναφέραμε. Η συνήθεια δε μεταδιδάστηκε από πιθανή ειδωλολατρική συνήθεια των Συρίων στους Χριστιανούς της περιοχής σαν παράδοση με ανάλογο χαρακτήρα και διάκοσμο.

Από τα στοιχεία που παραθέσαμε βρίσκουμε μάλλον την εισαγωγή του έθιμου από τη Συρία στο Χριστιανισμό η οποία πέρασε στο Βυζάντιο απ' όπου πέρασε και στη Δύση. Έτσι: αν και στερούμεθα μαρτυρίας ότι χρησιμοποιούνταν σαν δένδρα Χριστουγέννων τα παραπάνω δένδρα από τα μορφολογικά τους στοιχεία και τον ίδιο με των σημερινών Χριστουγεννιάτικων δένδρων διάκοσμο συμπεραίνουμε ότι: και κείνα τα δένδρα θι χρησιμοποιούνταν σαν Χριστουγεννιάτικα. Η πορεία του έθιμου στον Χριστιανισμό ήταν η εξής: Το δένδρο από το Βυζάντιο πέρασε στη Δύση εκεί επεδιλήθη και: τελειοποιήθηκε και κατά τα τελευταία 150 χρόνια επανήλθε στην Χριστιανική Ανατολή στην οποία είχε διατηρηθεί πολύ υποτονικά και σε πολύ στενά τοπικά όρια (όχι σε γενικό χαρακτήρα), ενώ τώρα έλαβε σχεδόν γενικό χαρακτήρα με τη νέα του μορφή σαν ωραιότατο σύμβολο της μεγάλης γιορτής των Χριστουγέννων.

ΤΑΣΟΣ ΠΡΙΤΣΑΣ

(Απόσπασμα εισαγωγή από την Πτυχιακή μου διατριβή πάνω στη γενετική θεώρηση του Χριστουγεννιάτικου δένδρου στα αισθητικά του χαρακτηριστικά).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο κ. Γρηγόρης Σ. Πρίτσας και η δίδα Ερμιόνη Δ. Βασιλάκου.

Ο κ. Δημήτριος Γ. Οικονόμου και η δίδα Γεωργία Χ. Μούκα.

Ευχόμαστε να ζήσουν και γρήγορα στέφανα.

**

ΘΑΝΑΤΟΙ

Η εφημερίδα εκφράζει στις οικογένειές τους τα θερμά συλλυπητήρια για το θάνατο των προσφιλών τους και αγαπητών συγχωριανών μας:

Κορκοτάρα Φωτεινή του Κων. Λινάς Νικόλαος του Παναγ.

**

ΕΥΧΕΣ

Ο Σύνδεσμος Φυλακτιωτών Καρδίτσας εύχεται στα μέλη του και σε όλους τους συγχωριανούς μας το 1984 να είναι ευτυχισμένο.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

Μας έστειλαν διάφορες εισφορές για την έκδοση της εφημερίδας μας, οι παρακάτω τους οποίους και ευχαριστούμε θερμά.

Μαχαλιός Βασίλειος	1.000	Αρχ.
Τσιμαντάς Παναγ. Ηλ.	500	
Τζίρος Κώστας Ν.	2.000	
Τσιμαντάς Ανατ. Δημ. (Μητσάκος)	1.000	

Σιάτρας Βασίλειος Ηλ.	500
Κωσταντούλης Γεώργιος	500
Παπαδούλης Αποστ. Κ.	1.000
Αλεξίου Βασίλ. Γ.	500
Παπαδούλης Θωμάς	500
Αυγέρης Αθανάσιος	500
Σιάτρας Τάσος Γ.	500
Μηλαράς Τάσος	1.000
Πρίτσας Γρηγόρης	300

«Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

Τριμηνιαία εφημερίδα του Εξωραϊστικού Συλλόγου Φυλακτής Καρδίτσας Έδρα Αθήνα

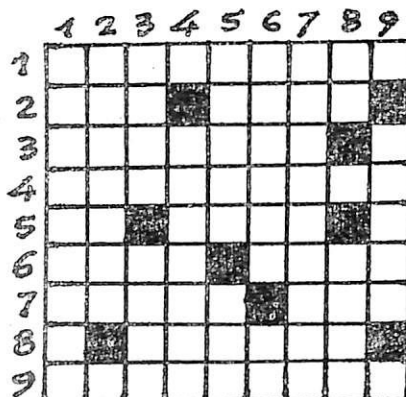
Διευθυντής

Ηλίας Δ. Παπαδούλης
Ιαίου 8 — Αθήνα
Τηλ. 7224528

Υπεύθυνος σύνταξης
Βασίλης Δ. Τσιμαντάς
Γκλύστη 36 — Αθήνα
Τηλ. 9014343

Υπεύθυνος τυπογραφείου
Γιάννης Γαλαίος
Κωλέτη 7 — Αθήνα
Τηλ. 3634397

Σταυρόλεξο

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Κωμόπολη του Νομού μας.
2. Παλιά στρατιωτικά αρχικά — Τσιγγάνικο γυν. όνομα
3. Καλύμματα κεφαλιού.
4. Μας εμποδίζει να ενεργήσουμε (αιτ. καθ.).
5. Χαρακτηριστικό νέων οδηγών — Ψυχικός ή σωματικός (αιτ.).

6. Κοσμοπολίτικο νησί μας — Επίνειο των Δελφών.

7. Πρόσφατα, νέα — Πρόθεση μαζί με άρθρο (αντιστ.).

8. Είναι το μικρότερο με το μάτι μας.

9. Αναγνωρίστηκε πρόσφατα από το κράτος.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Τότε αλλάζει ο χρόνος.

2. Βρεγμένη... συνετίζει (με άρθρο).

3. Απόδρα — Το ένα από τα δυο... χωρίς τέλος (αντ.).

4. Κάτοικοι Ευρωπ. κράτους.

5. Λυπηρό συναίσθημα (αιτ.) — Θα τα βρούμε στο αρσενικό.

6. Χρειάζεται για να κοπεί η 2 καθ. — Άρθρο (αντ.).

7. Πάντα επιθυμητή.

8. Μουσική νότα — Ευτυχές το Νέον...

9. Ακουσία και ενοχλητική (γεν.)

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Τζάμα — Κρύσταλλα — Καθρέπτες
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡ. ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Κηπουπόλεως 9
Κηπούπολη
Τηλ. 5737375

Κοσμική Ταβέρνα
το «ΧΡΥΣΟ ΕΛΛΑΦΙ»
ΑΝΑΣΤ. ΑΘ. ΓΩΓΟΥΛΗΣ
Ην.όχου 7 Ν. Τέρμα
Γαλάτσι
Τηλ. 2918074

Ηλεκτρικά Είδη
ΑΠΟΣΤΟΛ. ΑΝ. ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Ρόδου 134 (οικία)
Άγιος Μελέτιος
Τηλ. 3245929

Μεταφορές — Μετακομίσεις
ΦΑΝΗΣ ΣΩΤ. ΚΥΡΙΤΣΑΣ
Τηλ. 2622298

Καφενείο — Ουζερί
τα «ΑΓΡΑΦΑ»
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΖΑΣ
Πάρνηθος 24
Κυψέλη
Τηλ. 8625249

Ατελιέ Υψηλής Ραπτικής
ΒΑΣΩ ΚΥΡΙΤΣΑ — ΚΑΛΛΗ
Κεδρινού 89
Αμπελόκηποι
Τηλ. 6460941

Ευλουργικές Εργασίες
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ
Τριάντη 4
Μπραχάμι
Τηλ. 9920198

ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡ. ΓΩΓΟΥΛΗΣ
Μεθοδίου 19 ΝΕΑ ΛΙΟΣΙΑ
Τηλέφωνο 5721213

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΣΤ. ΠΑΠΠΗΣ
Θηβών και Μ. Ψελλού 2
ΝΕΑ ΛΙΟΣΙΑ
Τηλέφ. 5715379, 5748894

Σιδηρές Κατασκευές
ΑΘΑΝ. ΚΥΡΙΤΣΑΣ
ΔΗΜ. ΚΑΛΛΗΣ
Σπάρτης 6, Βριλήσια
Τηλ. 6447851

ΤΖΑΜΙΑ — ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ
— ΚΑΘΡΕΠΤΕΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΑΝ. ΠΡΙΤΣΑΣ
Θηβών 202 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
Τηλ. 5726559

ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΝ. ΔΗΜ. ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ
Σπετσών 69 ΚΥΨΕΛΗ
Τηλέφ. 8224889

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

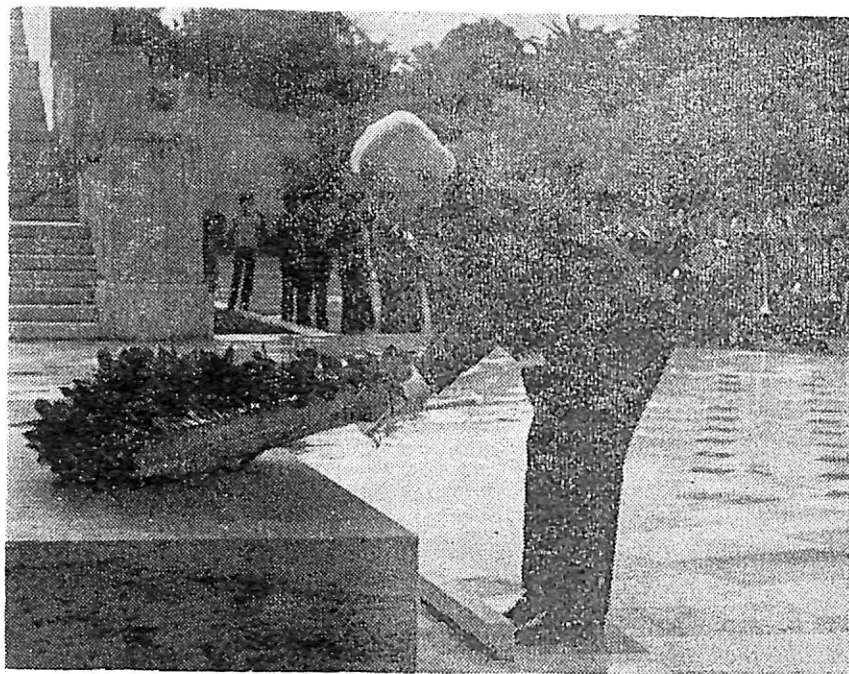
Συνέχεια από τη σελίδα 1
 χαστο Νικόλαο Πλαστήρα επέδειξαν ιδιαίτερη δραστηριότητα με μια σειρά εκδηλώσεων τιμώντας τον για την προσφορά του στο Έθνος μας που ήταν ανεκτίμητη. Επίσης δραστηριότητα επέδειξαν και οι προσφυγικές Μικρασιατικές οργανώσεις της χώρας.

Στην Αθήνα, η πανηγυρική κατάληξη του «έτους Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑ» έγινε στις 3, 5 και 6 Νοέμβρη και ο σύλλογός μας συμμετείχε ενεργά.

Συγκεκριμένα στις 3.11.83 δόθηκε συνέντευξη τύπου στους δημοσιογράφους Αθηναϊκού και Επαρχιακού τύπου. Στις 5.11.83 και στις 4.30 το απόγευμα τελέσθηκε στο Α΄ νεκροταφείο της Αθήνας, τρισάγιο στον τάφο του Ν. Πλαστήρα που την επιμνημόσυνη δέηση τέλεσε ο Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδας και Φαναριοφερσάλων κ. Κλεόπας και κατατέθηκε στεφάνι στον τάφο του απ' τον Γ. Γραμματέα του

μέιο του 'Αγνωστου Στρατιώτη όπου ο πρόεδρος του συλλόγου μας Ηλίας Παπαδούλης σαν εκπρόσωπος όλων των συλλόγων, κατέθεσε δάφνινο στεφάνι ενώ η Φιλαρμονική της Αστυνομίας Πόλεων έπαιξε τον Εθνικό Ύμνο.

Μετά τον 'Αγνωστο Στρατιώτη έγινε στο Μητροπολιτικό Ναό της Αθήνας επιμνημόσυνη δέηση από τον συμπατριώτη μας Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Σεραφείμ. Στη συνέχεια στην αίθουσα του Μεγάρου της Παλιάς Βουλής ο εξάιρετος συμπατριώτης μας ιστοριοδίφης Βαγγέλης Αγγέλης μίλησε σε πυκνό ακροατήριο για τη ζωή και το έργο του Ν. Πλαστήρα. Τον ομιλητή προλόγισε ο πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής κ. Τάκης Κουσαΐης. Τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη του θρυλικού και αξέχαστου Μαύρου Καβαλάρη και η Χορωδία της Καρδίτσας «ΑΡΙΩΝ» σε πρώτη εκτέλεση τραγούδησε το

Κατάθεση στεφάνου από τον Πρόεδρο κύριο Ηλία Παπαδούλη.

πράγματι: ομιλίας, έγινε ξενάγηση στις αίθουσες του Εθνικού ιστορικού Μουσείου.

Τις εκδηλώσεις κάλυψαν τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά δίκτυα της χώρας, ο Αθηναϊκός και Επαρχιακός τύπος και παραβρέθηκαν και τίμησαν με την παρουσία τους ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ.κ. Σεραφείμ, ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Μ. Στεφανίδης, ο εκπροσωπών την κυβέρνηση συμπατριώτης μας υπουργός κ. Παν. Κατσάρος, ο Πρόεδρος της Παρατάξεως Κέντρου κ. Γ. Μαύρος, ο Πρόεδρος της ΕΔΗΚ κ. Ι. Ζιγδής, ο βουλευτής κ. Μπουλούκος, ο Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Αρχοντής, ο τ. βουλευτής και πολιτευτής κ. Θ. Αναγνωστόπουλος, ο Διοικητής της ΔΕΗ κ. Δ. Παπαμαντέλλας, γιός του Υπουργού του Ν. Πλαστήρα Κ. Παπαμαντέλλου και άλλοι επίσημοι. Επίσης μέλη Μικρασιατικών σωμάτων, συμπατριώτες και συνεργάτες του Ν. Πλαστήρα, οι επιζώντες συγγενείς του και πολλοί Θεσσαλοί.

Δεν μπορεί παρά να εκφράσουμε τη λύπη μας που απουσίασαν —καίτοι προσκλήθηκαν— οι βουλευτές του Νομού μας κ.κ. Σ. Αλλαμανής, Α. Τσιλιανού, Γ. Παπαευθυμίου, Σ. Αναστασάκης και Η. Χαντζοπλάκης.

Οι δαπάνες για τις εκδηλώσεις αντιμετώπισθηκαν από τους συλλόγους που συμμετείχαν καθώς και από το υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών το οποίο διέθεσε 150.000 δρχ.

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων αυτών εκφράστηκε ευχή να μετονομασθεί το Φράγμα Ταυρωπού, σε Φράγμα Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑ αφού ήταν ο πρώτος που το οραματίσθηκε. Έτσι η Διοίκηση της ΔΕΗ ύστερα και από επιθυμία του Πρωθυπου-

γού κ. Ανδρέα Παπανδρέου αποφάσισε τη μετονομασία σε Φράγμα ΝΙΚ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ. Η σχετική απόφαση για τη μετονομασία είχε ληφθεί και το 1964.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Νικόλαος Πλαστήρας κατάγονταν από το χωριό Βουνέσι. Όταν τέλειωσε τα σχολεία Δημοτικό και Γυμνάσιο κατατάχθηκε εθελοντής δεκάνας στο 5ο Σύνταγμα Πεζικού. Προήχθηκε σε λοχία και επιλοχία και υπήρξε άριστος υπαξιωματικός. Στην περίοδο 1906 - 1909 αγωνίστηκε σαν αντάρτης για την απελευθέρωση της Μακεδονίας και Ηπείρου πολεμώντας τους Τούρκους και Βούλγαρους κομιτατζήδες. Το 1909 - 1912 ήταν μαθητής στη Σχολή Αξιωματικών Κέρκυρας απ' την οποία αποφοίτησε ως Ανθυπολοχαγός.

Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς πολέμους 1912 - 13 και προήχθηκε επανειλημμένα για ανδραγαθία «δια διακεκριμένας πράξεις επί του πεδίου της μάχης». Συμμετείχε και έπαιξε σοβαρό ρόλο στο Κίνημα 'Αμυνας του Ελ. Βενιζέλου το 1916.

Ο Νικ Πλαστήρας πολέμησε στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο 1914 - 18 και σαν Διοικητής (Ταγματάρχης) του 1ου Τάγματος πεζικού έπαιξε πρωταρχικό και αποφασιστικό ρόλο στη σκληρή και αιματηρή μάχη του ΣΚΡΑ που θεωρείτο το απόρρητο φρούριο και το στήριγμα των αντιπάλων δυνάμεων, λόγω φοβερών οχυρώσεων. Η πτώση του ΣΚΡΑ προκάλεσε την κατάρρευση του Μακεδονικού μετώπου με αποτέλεσμα την αποσύνθεση των εχθρών Γερμανών - Βουλγάρων - Αυστριακών. Και πάλι ο Πλαστήρας προήχθηκε στο βαθμό του Αντισυνταγματάρχη για ανδραγαθία. Αργότερα το 1919 πήρε μέρος με το εκστρατευτικό σώμα στην Ουκρανία σαν διοικητής του 5)42 Συντάγματος Τσολιάδων, όπου ανδραγάθησε και έγινε Συνταγματάρχης

Συνέχεια στη σελίδα 4

Κατάθεση στεφάνου από το Γεν. Γραμματέα κύριο Τάσο Πρίτσα

συλλόγου μας Τάσο Πρίτσα, εκ μέρους των 36 συλλόγων που μετείχαν στις εκδηλώσεις. Επίσης άλλος εκπρόσωπος απήγγειλε ποίημα νεκρολογίας αφιερωμένο στη μνήμη του Ν. Πλαστήρα. Το βράδυ της ίδιας μέρας η Χορωδία της Καρδίτσας «ΑΡΙΩΝ» έδωσε συγκαυλία με μεγάλη επιτυχία στη συνεστίαση που οργάνωσε η συντονιστική Επιτροπή των συλλόγων σε αίθουσα του ξενοδοχείου της Αθήνας «ΑΚΑΔΗΜΟΣ».

Την Κυριακή 6.11.83 όλοι οι συγκεντρωθέντες Καρδυσιώτες με τις διοικήσεις των συλλόγων τους, με σημαίες και λάβαρα και με νέους και νέες που ήταν ντυμένοι με τοπικές ενδυμασίες και παιδιά προσφύγων που ήταν ντυμένα με ποντιακές στολές πήγαν σε πομπή από το Μητροπολιτικό Ναό της Αθήνας στο μνη

«Ελεγείο του Ν. Πλαστήρα» γραμμένο από τον Γ. Σελλούντο και σε μουσική σύνθεση του Γ. Καρκάλα ο οποίος και δηθύθηκε στη Χορωδία.

ΕΛΕΓΕΙΟ

ΣΤΟΝ ΝΙΚ. ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Του μαύρου αλόγου σου οι σπλές πούχαν στην πέτρα αστράφει. Στης Σμύρνης τα πλακόστρωτα σε ηρωική επωδός κι είχανε σμίξει με το φως του καγουνού τη λάμψη. Στου Σαγγαριού την έρημο σε φέρανε και εδώ. Ήρθες να παίξεις δυο φορές στο δράμα του λαού σου στις αμαρτίες των αλλωνών με τίμημα θαρύ. Κι ως είδες πως δεν ωφελεί η κόψη του σπαθιού σου στον τραγικό επίλογο πέταξες απ' τη γη. Μετά το τέλος της ωραίας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

Συνέχεια από σελίδα 3

χης. Στο βαθμό αυτό έφτασε σε ηλικία 36 χρόνων και ήταν ο νεώτερος Συνταγματάρχης του Ελληνικού Στρατού.

Τον Ιούνιο του 1919 επικεφαλής των τσολιάδων του 5)42 Συντάγματος πάτησε τα άγια χώματα του Ελληνισμού στη Μ. Ασία με πρώτο σταθμό τη Σμύρνη. Από την περιοχή της Ιωνίας στις αρχές του 1920 προχώρησε στην περιοχή της Μαγνησίας. Στη συνέχεια έδωσε αρκετές σκληρές μάχες και στις οχυρωμένες θέσεις του ορεινού συγκροτήματος Κολ - Ντιρέ ο Πλαστήρας με τους Τσολιάδες του κατανίκησε και κατατρομοκράτησε τον Τούρκικο Στρατό και προκάλεσε την κατάρρευση του μετώπου στη γραμμή αυτή. Ο Μουσταφά Κεμάλ που βρίσκονταν πίσω απ' τη βουνοκορφή αγανάκτησε και αυστηρά παρατήρησε τους αξιωματικούς του για την άτακτη φυγή τους οπότε αυτοί απάντησαν «Σεϊτάν ασκέρ Τουρκ' ορντουσούν κορκουσού» δηλαδή ο Στρατός του διαβόλου είναι ο τρόμος του τούρκικου στρατού. Και ο Κεμάλ απάντησε «α έβετ Καρά Σουαδρί» δηλαδή α! ναι είναι ο Μαύρος Καβαλάρης.

Ο Πλαστήρας αργότερα πολέμησε σε πολλές θέσεις και οχυρώσεις μέχρι το 1920 γιατί οι Τούρκοι έκαναν απανωτές επιθέσεις και δεν αναγνώριζαν τη συνθήκη των Σεβρών που κέρδισε ο Ελ. Βενιζέλος.

Όμως από τον Ιούλιο και Αύγουστο του 1921, με την εκστρατεία και προέλαση του Στρατού μας στα ενδότερα της Μ. Ασίας έδωσε ο Πλαστήρας πολλές σκληρές, αιματηρές, αλλά σωτήριες μάχες με αποκορύφωμα τις τρομερά οχυρωμένες γραμμές του Εσκί - Σεχίρ Τουλού - Μπονάρ, Καλαί - Γκρότο, Ελ - Τεπέ και Σαλιχλί.

Τον Αύγουστο του 1922 ο Κεμάλ με οργανωμένο και πολυάριθμο στρατό και άρτια εξοπλισμένο (αφού οι δικοί μας σύμμαχοι μετέβαλαν στάση απέναντί μας, λόγω της επελευθέρωσης στο μεταξύ πολιτειακής μεταβολής στη χώρα μας) σε μια ορμητική επίθεση διέσπασε τις Ελληνικές δυνάμεις, οπότε και άρχισε η άτακτη υποχώρηση του μέχρι πριν νικηφόρου Στρατού μας. Η διάσπαση αυτή προκάλεσε την ανείπωτη και απέραντη Μικρασιατική καταστροφή.

Ο Πλαστήρας πραγματικός πολέμαρχος, ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ και αγνός πατριώτης πολέμησε μέχρι την τελευταία στιγμή, διέσωσε την υποχώρηση της Στρατιάς και εκκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες Μικρασιάτες. Γεμάτος από Εθνική αγανάκτηση έκανε επανάσταση, ανέτρεψε την Κυβερνητική εξουσία και με άλλους αξιόλογους συμπολεμιστές του οργάνωσε και δημιούργησε τη Στρατιά Έβρου που συγκράτησε τις εχθρικές ορδές, με την υπογραφή της Συνθήκης και αναγνώριση των σημερινών γεωπολιτικών ορίων της χώρας μας. Συγχρόνως αποκατέστησε 1½ εκατομμύριο ξεριζωμένους Έλληνες της Μ. Ασίας και με την απόφαση 102758)1923 έκανε την απαλλοτρίωση των μεγάλων τσιφλικιών και αποκατέστησε τους αχτήμονες Έλληνες κολίγους και Μικρασιάτες.

Το Δεκέμβριο του 1924 παρέδωσε την εξουσία στη Δ' Εθνοσυνέλευση η οποία τον προήγαγε σε Αντιστρατήγο και τον ανακήρυξε «ΑΞΙΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ». Αποσύρθηκε ύστερα και φρόντισε για την υγεία του η οποία είχε κλονιστεί επικίνδυνα. Μεσολάβησε η Διχτατορία του Θ. Πάγκαλου και ο Πλαστήρας εκτοπίστηκε στο Εξωτερικό και επανήλθε το 1927 μένοντας μέχρι το 1933 στην Ελλάδα οπότε με αφορμή ενός κινή-

ματος φίλων του, πειθαναγκάστηκε από τον ίδιο τον Ελ. Βενιζέλο να αυτοεξοριστεί στη Γαλλία μέχρι το 1944.

Στις αρχές του Γενάρη του 1945 κλήθηκε έπειτα από ένα αδελφοκότονο Δεκέμβριο του 1944 σαν άνθρωπος με το μεγαλύτερο Δημοκρατικό και Εθνικό κύρος που διέθετε και σχημάτισε υπερκομματική Κυβέρνηση με αποκορύφωμα τη συμφωνία της Βάρκιζας 12.2.1945 που έδινε τη δυνατότητα στους Έλληνες να συνυπάρξουν και να συμβιώσουν ειρηνικά. Έμεινε στην Κυβέρνηση μέχρι τον Απρίλιο του 1945 οπότε παραιτήθηκε. Αργότερα μεσολάβησε ο εμφύλιος πόλεμος 1947 - 49 και ο Πλαστήρας βλέποντας τους αλληλοσκοτωμούς έκανε διάφορες εκκλήσεις για ειρήνευση και συμφιλίωση.

Το Μάρτη του 1950 ο Πλαστήρας Αρχηγός της ΕΠΕΚ πήρε μέρος στις εκλογές και σχημάτισε Κυβέρνηση Κέντρου από τα τρία κόμματα των Ν. Πλαστήρα, Σ. Βενιζέλου και Γ. Παπανδρέου. Κυβέρνησε τη χώρα μέχρι το Νοέμβριο του 1952 οπότε έγιναν εκλογές και τις έχασε. Ο Νικόλαος Πλαστήρας, ο ΜΑΥΡΟΣ ΚΑΒΑΛΑΡΗΣ πρόσφερε ένα μεγάλο Εθνικό έργο στη χώρα μας που συνοψίζεται στα παρακάτω:

α) Στον Εθνικοστρατιωτικό τομέα, πέρα από την ξεχωριστή γενναϊότητά του πολεμιστή με την επανάσταση του 1922 έσωσε το Έθνος από βέβαιη καταστροφή.

β) Στον Πολιτειακό τομέα, αγωνίστηκε με σθένος για τη Δημοκρατία. Το Σύνταγμα του 1952, είναι έργο του και είναι ο καταστατικός χάρτης της χώρας, που το ακροτελεύττο άρθρο 114 έγινε το σύμβολο της νεολαίας στις δύσκολες περιστάσεις.

γ) Στον Πολιτικό τομέα, τα μέτρα επίεικείας και κατευνασμού των παθών σε συνδυασμό με την κατάργηση των στρατοπέδων εξορίας (που αποτελούσαν το αίσχος και τη ντροπή της ανθρώπινης αξίας και που εξέθεταν τη χώρα μας) στοχεύοντας στην ειρήνευση και συμφιλίωση του λαού. Και

δ) Στον κοινωνικοοικονομικό τομέα, με τις απαλλοτριώσεις των τσιφλικιών που τις άρχισε το 1923 και τις ολοκλήρωσε το 1952. Αλλά και

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ. 2. ΒΣΑ — ΙΡΜΑ. 3. ΣΑΡΙΚΙΑ. 4. ΑΝΑΣΤΟΛΗΝ. 5. ΝΙ — ΙΟΝΟ. 6. ΥΑΡΑ — ΙΤΕΑ. 7. ΚΑΙΝΑ — ΣΤΗ. 8. ΑΟΡΑΤΟ. 9. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ.

ΚΑΘΕΤΑ

1. ΜΕΣΑΝΥΚΤΑ. 2. Η ΣΑΝΙΔΑ. 3. ΤΑΡΑ — ΤΑΙΡ (Ι). 4. ΙΣΠΑΝΟΙ. 5. ΟΙΚΤΟ — ΑΡΣ. 6. ΠΡΙΟΝΙ — ΤΑ. 7. ΟΜΑΛΟΤΗΤΑ. 8. ΛΑ — ΕΤΟΣ. 9. ΑΝΙΑΣ.

για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας έδωσε ότι καλύτερο από τον εαυτό του, παρά τις αντίξοες περιστάσεις.

Το 1953 η υγεία του κλονίστηκε επικίνδυνα και δεν μπόρεσε να κρατηθεί στη ζωή και πέθανε στις 26 Ιουλίου 1953 παλεύοντας ως την τελευταία στιγμή σαν Ακρίτας στο Αλώνι με τον Χάροντα. Πέθανε σε ηλικία 70 χρόνων, σαν ακαταμάχητος πολεμιστής και φτωχότερος από τον τελευταίο φτωχό με 216 δραχμές στην τσέπη του.

Ο Νικ. Πλαστήρας ήταν η ενσάρκωση της εντιμότητας, της σεμνότητας και της σωφροσύνης. Ήταν το άκρον άωτον από άποψη ηθικής, αρετής χαρακτήρα και πατριωτισμού. Ήταν μια επιφανής μορφή. Για όλα αυτά ο θάνατος του ελύπησε βαθύτατα τον Ελληνικό λαό και ιδιαίτερα το δημοκρατικό πολιτικό κόσμο και δίκαια θεωρήθηκε ότι άφηνε, την εποχή εκείνη ένα δυσαναπλήρωτο κενό στο χώρο των δημοκρατικών εσωτερικών εξελίξεων. Στερήθηκε πράγματι ο Δημοκρατικός κόσμος ενός αγνού, δραστήριου και αποφασιστικού πρωτοπόρου της Ειρήνης, της ομαλότητας και της Δημοκρατικής ζωής εις τον χειμαζόμενο απ' τη χρόνια εσωτερική διχόνοια και ανωμαλία. Πρόσφερε ό,τι μπορούσε στο τόπο του, ενάντια στις πιέσεις των συμμάχων που θέλαν τότε τη χώρα μας προτεκτοράτο τους.

Η μορφή του, η ιστορία του η δράση του στο χώρο της νεώτερης και σύγχρονης Ελλάδας θα μείνουν φωτεινά και άσβεστα σημάδια.

ΤΟ ΨΕΥΔΟΚΡΑΤΟΣ ΝΤΕΚΤΑΣ

Οι δυνάμεις βίας, τρόμου και αίματος με μια θεατρinιστική τωδινιστική ενέργεια έσπρωξαν τον ετερόφωτο Ντενκτάς στην ανακήρυξη ξεχωριστού κράτους της βόρειας κατεχόμενης Κύπρου και επεξήτησαν την αναγνώριση και νομιμοποίηση του ψευδοκράτους του.

Στα πρόσφατα φρικαλέα προκλητικά και χειροπιαστά αυτά γεγονότα σύσσωμα και ομόφωνα αντέδρασε ο Ελληνισμός. Γι' αυτό θα πρέπει να γνωρίζουν «οι μεμνέτηδες» μια για πάντα, πως τις πολιτικές μας αντιθέσεις τις εγκαταλείπουμε στη στιγμή όταν πρόκειται να κινδυνεύσει έστω και μια σπιθαμή, χερσαίας, εναέριας ή θαλάσσιας Ελληνικής γης.

10^η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Γιορτάστηκε στις 17 Νοέμβρη η επέτειος του Πολυτεχνείου. Ακόμα φτάνει εκείνος ο απόηχος του γαμάτου αγώνα «Εδώ Πολυτεχνείο - εδώ Πολυτεχνείο» που έζησαν όλοι όσοι ήταν κλεισμένοι μέσα στο Πολυτεχνείο, αλλά και όλοι οι Έλληνες που τάκουσαν στο ραδιόφωνο τη μέρα εκείνη στις 17 Νοέμβρη του 1973.

Από τότε εκείνη η μεγαλειώδης συγκέντρωση του κόσμου έξω και μέσα στο Πολυτεχνείο επαναλαμβάνεται και θα γίνεται κάθε χρόνο για να θυμίζει στους νεώτερους ότι τότε ο λαός ενωμένος εναντιώθηκε στη συγγνή δικτατορία και το πλήρωσε ακόμα και με αίμα, αλλά άνοιξε το δρόμο για την αποκατάσταση της Δημοκρατίας. Σήμερα, αποθέτοντας στεφάνια και λουλού-

δια, αποτελούμε ελάχιστο φόρο τιμής στους νεκρούς εκείνους της Δημοκρατίας και τους τιμάμε εκφράζοντας τις αντιθέσεις μας σε ό,τι αντιεθνικικό και αντιανθρωπιστικό προσπαθούν κύκλοι της ανωμαλίας να επιβάλλουν για να στραγγαλίσουν την ελευθερία στον τόπο αυτό.

Αυτή την ευαισθησία του λαού ο κάθε Δημοκρατικός άνθρωπος την επικροτεί και γι' αυτό στον τόπο μας δεν θα μπορέσει να εδραιωθεί τίποτε άλλο απ' την ελευθερία, και πρέπει αυτό να το λαμβάνουν υπ' όψη τους εκείνοι που τυχόν θα στοχεύουν σε οτιδήποτε άλλο. Πέρα απ' αυτό όμως τα συνθήματα που ακούστηκαν στο Πολυτεχνείο «φωμί - παιδεία - ελευθερία» πρέπει να είναι το κύριο μέλημα ώστε οι κυβερνώντες να ανακουφίζουν τον λαό.

Ο ΑΗ - ΒΑΣΙΛΗΣ "ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ"

Την ευθύνη για το «έθιμο» της πρωτοχρονιάτικης χαρτοπαιξίας όπου χάνονται σημαντικά ποσά τη φέρει ακέραιη ο δύστυχος Άη Βασίλης. Του κολλήσανε και το παραπισούκι του «χαρτοπαίκτη» και βολεύτηκαν τα πράγματα.

Παρόλα αυτά, ο άγιος από την Καισαρεία, ουδέποτε σκέφθηκε να μεταβληθεί σε προστάτη των «τυχερών παιγνιδιών» και είναι βέβαιο ότι, ο ίδιος ποτέ δεν κινδύνευσε ούτε μία από τις λιγοστές πεντάρες του σε τυχερά παιγνίδια.

Ωστόσο, γύρω από τη χαρτοπαιξία και τη βασιλόπιττα της Πρωτοχρονιάς, έχουν καταγραφεί ορισμένοι θρύλοι και παραδόσεις, για να τις σπηρίξει ο λαός, ίσως, πάνω σε κάποιες ιστορικές βάσεις.

Έτσι μαθαίνουμε, πως μιά φορά κι έναν καιρό, προτού αγιάσει ο Άη Βασίλης, ήταν δεσπότης στην Καισαρεία. Και στάθηκε τόσο καλός και τόσο μυαλωμένος ώστε σ' αυτόν έπρεχαν οι Χριστιανοί για ό,τι κι αν τους συνέβαινε. Αυτός να τους ξεδιαλύνει τις διαφορές τους, αυτός να πρέξει να καλοπιάνει τους Τούρκους και να τους γλυτώσει τους δύστυχους Χριστιανούς, αυτός να τους συμβουλεύει αυτός για όλα.

Η αρχή μοιάζει σαν παραμύθι. Κι όμως, δεν είναι παρά η αρχή, της ιστορίας της βασιλόπιττας και της πρωτοχρονιάτικης χαρτοπαιξίας. Γιατί και η βασιλόπιττα, όπως κάθε πράγμα, κάθε έθιμο, έχει κι αυτή την ιστορία της. Ιστορία, που είναι, εξάλλου, στενά δεμένη με τη χαρτοπαιξία. Τόσο στενά μάλιστα, που αν δεν υπήρχαν τα χαρτιά και η χαρτοπαιξία, δεν θα υπήρχε ούτε κι η βασιλόπιττα το γιατί θα μας το εξηγήσει η συνέχεια της ιστορίας της βασιλόπιττας.

Μια φορά, λοιπόν, τον καιρό που ο Άη Βασίλης ήταν δεσπότης στην Καισαρεία, πάει ο Τούρκος φορατζής να μαζέψει τους φόρους από τους Χριστιανούς. Πως να τους βρουν όμως αυτοί τόσους παράδες, όσους τους ζητούσε; Πέσανε στα πόδια του και τον παρακαλούσαν:

— Ξαναπέρασε σε λιγάκι του λένε. Να πουλήσουμε τα γεννήματά μας, να μαζέψουμε κι όσα μας χρωστάνε και τότε να σου δώσουμε και σένα κάτι.

Ξαναπέρασε σε λίγο καιρό ο φορατζής, αλλά οι Χριστιανοί τίποτα. Ούτε ένα γρόσι δεν είχαν να του δώσουν. Όλα ήρθαν ανάποδα είχαν πάει κατά διάλου κείνη τη χρονιά. Τα γεννήματα είχαν χαλάσει, στα πρόβατα και στα άλλα ζωντανά είχε πέσει αρώσπια, φτώχεια και κακομοιριά παντού.

Ξαναπέφτουν στα πόδια του και ξανά τον παρακαλούν:

— Άντε κάνε μας τη χάρη, ξαναπέρασε σε κανένα μήνα.

Ξαναπέρασε ο φορατζής σ' ένα μήνα.

— Δεν έχουμε να σου δώσουμε τίποτα ούτε ένα παρά, του λένε οι Χριστιανοί.

Αυτή τη φορά ο Τούρκος θύμωσε για τα καλά.

— Άκου δω δεσπότη, του λέει. Να πεις σ' αυτούς τους γκιαούρηδες, πως αν ως αύριο δεν έχουν μαζέψει τους φόρους που μου χρωστάνε, θα τους πιάσω όλους να τους πουλήσω σκλάβους.

— Μη κάνεις έτσι, του λέει ο Άη Βασίλης. Έγνοια σου, κι αύριο θα τον έχεις τον παρά σου.

Τοι-καλόπιασε το φορατζή, τον ημέρευε και τ' άλλο πρωί πάει στην εκκλησία και φωνάζει εκεί όλους τους Χριστιανούς. Αυτοί μαζεύτηκαν εκεί κι ο Άη Βασίλης τους εξηγεί ότι τα πράγματα έχουν φτάσει στο απροχώρητο, αγρίεψαν και τους συμβουλεύει να μαζέψουν όσα φλουριά έχουν και να του τα φέρουν, να τα δώσει στον Τούρκο.

Τι να κάνουν οι κακόμοιροι οι Χριστιανοί, πήγαν στα σπίτια τους και μαζέψαν ό,τι είχαν και δεν είχαν. Βγάλανε οι γυναίκες τους αρροδώνες τους και τα δαχτυλίδια τους και τα σκουλαρίκια τους, ανοίξανε τις κασέλες και ό,τι χρυσαφικό είχαν φυλαγμένο το πήραν κι αυτό και όλα μαζί τάδεσε ο καθένας σ' ένα μαμτηλάκι και τα πήγαν στον Άη Βασίλη.

Εκείνος τάβαλε σε μια σακκούλα και φώναξε το φορατζή το θράδυ στο σπίτι να του κάνει το τραπέζι.

— Να, του λέει, και του δίνει το σακκούλι. Ό,τι είχαν και δεν είχαν οι άνθρωποι τα μαζέψαν για σένα. Κάτσε τώρα να φάμε κι άσε τις έγνοιες κατά μέρος.

Καθήσανε, φάγανε και ήπιαν. Σαν απόφαγαν λέει ο Άη Βασίλης στον Τούρκο φορατζή:

— Και τώρα, τί να κάνουμε για να περάσει η ώρα; Παίζουμε χαρτάκια;

— Παίζουμε λέει ο Τούρκος.

Κόβουν τα χαρτιά κι αρχίζουν να παίζουν. Ο Τούρκος όμως όλο έχανε κι όλο κέρδιζε ο Άη Βασίλης. Του παίρνει τους παράδες που είχε πάνω του του παίρνει και το δαχτυλίδι του. Τί να παίξει τώρα ο Τούρκος; Βάζει πάνω στο τραπέζι τη σακκούλα με τους φόρους.

— Τα παίζω και τούτα, λέει του Άη Βασίλη.

— Άν τα κερδίσω, θα είναι δικά μου που λέει κείνος.

— Άν τα κερδίσεις, δικά σου, χαλάλι σου.

— Βάζεις όρκο;

— Ναι μα τον Αλλάχ, λέει ο Τούρκος.

Παίζουν τους φόρους, τους κερδίζει κι αυτούς ο Άη Βασίλης.

Κατά τα ξημερώματα είχε μείνει ο φορατζής πανί με πανί, καβάλησε τ' αλόγο του κι έφυγε.

Το πρωί ο Άη Βασίλης φωνάζει και συγκεντρώνει πάλι τους Χριστιανούς στην εκκλησία:

— Παιδιά μου τους λέει, εδώ είναι τα χρυσαφικά σας. Τα γλύτωσα από το φορατζή. Ελάτε τώρα να πάρει ο καθένας το δικό του. Πως να διαλέξει όμως ο καθένας το δικό του που να το βρει που ήταν όλα μπερδεμένα;

— Αυτό είναι το δικό μου δαχτυλίδι, έλεγε ο ένας.

— Όχι, δικό μου έλεγε ο άλλος. Δεν εύρισκαν άκρη. Κόντευαν να πιαστούν στα χέρια. Ο Άη Βασίλης αποφάσισε τότε να τους κάνει ο ίδιος τη μοιρασιά.

Βάζει και του ζυμώνουν μια μεγάλη πίττα και ρίχνει μέσα στο ζυμάρι όλα τα χρυσαφικά. Σαν ψήθηκε η πίττα, παίρνει ο Άη Βασίλης ένα μαχαίρι κι αρχίζει να τη μοιράζει στο λαό.

— Πάρε συ ένα κομμάτι, κι ό,τι βρεις δικό σου. Πάρε και συ άλλο, να και το δικό σου μερτικό, κι ό,τι βρείτε δικά σας. Έτσι κόπηκε η πίττα, μοιράστηκε σε όλους και πήρε ο καθένας ό,τι του έλαχε...

Πέρασε καιρός, ο Άη Βασίλης αγίασε οι Χριστιανοί πεθάνανε, γεννήθηκαν άλλοι, κι άλλοι, κι άλλοι. Μα από τότε, κάθε χρόνο, την παραμονή της γιορτής του Άη Βασίλη την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, έμεινε η συνήθεια να παίζουμε χαρτιά και να κόβουμε τη βασιλόπιττα για να θυμόμαστε πως ο Άη Βασίλης ξαναπήρε από τον Τούρκο τους φόρους και πως έκανε τη δίκαιη μοιρασιά. Παλαιότερα το νόμισμα αυτό ήταν αραϊτήτα χρυσό. Σιγά - σιγά καθώς όλο και έρχονταν πιο δύσκολα χρόνια, το χρυσό νόμισμα έγινε ασημένιο, μπακιρένιο νικελένιο. Σήμερα, λιγοστοί είναι κείνοι που μπορούν ακόμα να διαθέσουν μια χρυσή λίρα ή έστω ένα μικρό χρυσό κόσμημα, για μια βασιλόπιττα.

Οι περισσότεροι βάζουν στην πίττα τους ένα προπολεμικό τάληρο ή δίφραγκο, ή ακόμα μια ψεύτικη λίρα, αφού τα τελευταία χρόνια παράγονται και τέτοιες για το έθιμο. Και η χαρά που σκορπίζει στον τυχερό το ταπεινό αυτό νόμισμα, ή η ψεύτικη λίρα, είναι με κείνη που χαρίζει το άλλο, το λαμπρό αληθινό χρυσάφι.

Η παράδοση του θρύλου της χαρτοπαιξίας και της βασιλόπιττας, στα χρόνια της τουρκοκρατίας οπωσδήποτε είχε συμβολικό χαρακτήρα, για να τονώσει το ηθικό των σκλαβωμένων Ελλήνων Χριστιανών, οι οποίοι με την τιμιότητα, την τόλμη και την εξυπνάδα τους, κέρδιζαν το χαράτσι και τη λευτεριά τους.

Η χαρτοπαιξία βέβαια των χωριανών μας, δεν έχει συμβολικό χαρακτήρα ούτε σκοπεύει στην τόνωση του ηθικού. Είναι μάλ-

λον επακόλουθο της έλλειψης άλλης διασκέδασης και του γεγονότος ότι για πολλούς χειμωνακτικούς μήνες εξαναγκάζονται να γίνονται μόνημοι θαμώνες των καφετειών.

Αλήθεια ποιός από τους παλιούς δε θυμάται τις χαρτοπαιχτικές μοιρασιές του αξέχαστου λεβέντη Μπαρμπα-Μήτσιου Βούζα και του αγνού και καλοπροαίρετου Μπαρμπα - Κώστου Αυγέρου που παίζανε κολτσίνα από την παραιμονή της Πρωτοχρονιάς μέχρι ανήμερα με έπαθλο κάθε παρτίδα και ένα πενηνταράκι.

Στο τέλος ήρθανε πάτσι και πόστα και φύγανε χαμογελαστοί αλληλοευχόμενοι «χρόνια πολλά».

Ποιός δεν θυμάται τον Μπαρμπα Βασιλάκο Μαιτζάρα που παίζοντας κολτσίνα ήξερε πάντοτε τα τέσσερα τελευταία χαρτιά του αντιπάλου του.

Ποιός δεν θυμάται τον Μπαρμπα Χρήστο Σιάτρα, τον άνθρωπο με καρδιά μπαχτέ, που όσοι τον παρακαλούθουσιν όταν χαρτοπαιζε, ένοιωθαν έτσι όπως θα ένοιωθαν βλέποντας την καλύτερη επιθεώρηση της Αθήνας.

Η εφημερίδα μας σε όσους αποφασίσουν να παίξουν τους εύχεται καλή χρονιά, και καλά κέρδη.

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΟ ΜΠΑΡΜΠΑ ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΠΠΗ

Σαν ποιός δεν τον ξέρει βρε παιδιά τον μπάρμπα Χρήστο τον Παππή, αφού όλοι σας γνωρίζετε κατ'άγεται από τη Φυλακτή.

Φοράει τσαρούχια βλάχικα, μαύρο το φεσάκι, τη σκαλιστή τη γκλίτσα του, κρατάει με μεράκι.

Όπου είναι γάμος και χαρά, πρώτος ο μπάρμπα Χρήστος αρχινά. Όσα κι αν είναι τα βάσανα τα διώχνει με κέφι και καλή καρδιά.

Γειά σου, χαρά σου μπάρμπα μου, χρόνια πολλά να ζήσεις και τη μορφή σου ανάγλυφη στη Φυλακτή θα αφήσεις. Λάριστα, 1983

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦ. ΠΑΠΠΗΣ

Βοήθησε στην έκδοση και διάδοση της εφημερίδας στέλνοντας την συνδρομή ή την εισφορά σου στον Ταμιά ΤΑΣΟ ΣΙΑΤΡΑ Αχαρνών 319 Αθήνα, τηλ. 2010664.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΙ' ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΑ

ΤΑ ΠΑΓΑΝΑ

του Τάσου Σιάτρα

Παραμονή Χριστούγεννα. Στο χωριό γίνονται προετοιμασίες για τον καλύτερο γιορτασμό. Οι χωριανοί όλο και κάτι φωνίζουν, κάτι ετοιμάζουν, άλλος τα πράσα για τα λουκάνικα, άλλος τους τενεκέδες για τη «λίπα».

Στα μαγαζιά μαζεμένοι οι άνδρες γύρω από τη σόμπα, φιλοπίνουν τσίπουρο τρώγοντας στραγάλια και στα φίδες και οι διάφορες... ιστορίες παίρνουν και δίνουν περνώντας από στόμα σε στόμα και από αυτί σε αυτί.

Προσπαθώ να θυμηθώ τώρα με τη σειρά μου κάτι για τα παγανά. Πιστεύοντας πως θα θυμίσω και σε σας κάτι από τούτες τις ιστορίες θα σας φέρω πίσω... σε κάποια παρέα στα μαγαζιά ή σε κάποιο μπουχαρί που μπουμπουνίζονταν από τα κούτσουρα στο τζάκι. Είχε χιονίσει πολύ, ένα μέτρο ίσως και παραπάνω. Το κρύο ήταν τσουχτερό και τα κρούσταλλα, σαν λαμπάδες χοντρές και μεγάλες, έφταναν στις αστράχες, στολίζοντας τα μπαλκόνια και τα γείσα των σπιτιών. Ο αέρας φυσούσε κρύος και μανιασμένος. Κάπου σε κάποιο μαχαλά του χωριού, οι γείτονες καθισμένοι κοντά στο μπουχαρί, τρώγαν τα ψημένα κάστανα και κάπου κάπου ρίχναν και κανένα χλωρό στη φωτιά να σκάσει έτσι... για καλαμπόρι. Για μια στιγμή ακούγε την κύρα Γιώργαινα να φωνάζει δυνατά και έξαλλα από το μαγειριό. «Γιώργο, Γιώργο πλάλα». Σηκώνεται ο Γιώργης θαρύς και ασήκωτος και πάει προς το μαγειριό να γλυτώσει τη Γιώργαινα από κάποιο κακό. Το κουτσομπολιό στη παρέα παίρνει και δίνει και η αγωνία για το τι έγινε μεγαλώνει.

— Παγανά ε' λέου Γιώργουμ, παγανά τα είδα με τα μάτιαμ. Ήταν καβάλα στο σχιάρ και σα νάτρωγαν κατ.

— Πάφε, ρε γυναίκα, λέει: ο Γιώργος.

— Όχι, όχι!! παγανά ήταν ε' λέω.

Η φαντασία της Γιώργαινας οργίλαζε και έδινε χίλιες δυο μορφές στα παγανά. Πότε ήταν μαύρα με μακρυνά ουρά, πότε αλλοίθωρα, πότε αδύνατα και σκελετωμένα.

Ίσως να ήταν παγανά, είπαν και οι άλλοι, γιατί και αυτοί είχαν τα δικά τους παγανά στη φαντασία τους.

Ναι, να: είδα και γω Παγανά έλεγε ο ένας, να: είδα και γω συμπλήρωνε ο άλλος και με τη φαντασία τους τους έδιναν διάφορες μορφές εξιστορώντας διάφορες περιπέτειες. Πότε χόρευε ο κουτσός μεγάλος, πότε είχαν τσίπες στα κεφάλια τους, πότε κρατούσαν κλεφτοφάναρα στα χέρια, πότε χοροπήδαγαν με αποτέλεσμα πολλοί απ' τη λαχτάρα τους να μένουν άυπνοι μέχρι το πρωί.

Τώρα που θα διαβάζετε την εφημερίδα, πίνοντας τσίπουρο με τη παρέα σας, πολλοί θα θυμηθείτε διάφορες τέτοιες περιπέτειες συγχωριανών που τις σκάρωσε η φαντασία τους.

Και τι δε φτιάχνει η φαντασία το χειμώνα μέσα στη γαλήνη που επικρατεί στο χωριό!!! Πόσες φορές, ειδικά για τα παγανά, οι μανάδες μας (αφού η υποβολή αρχίζει από την παιδική ηλικία) δεν καλούσαν τα παγανά προκειμένου να φάμε το φαί μας!!! και πόσες φορές δεν «πρατσάλισαν» το μπουχαρί για να μη μπουν από και μέσα στο σπίτι τα παγανά!!! αλλά και πόσες φορές δεν κοιμηθήκαμε νωρίτερα τα βράδια για να μην μας κάνουν... κακό τα παγανά.

Έφταναν κάποτε τα Φώτα και τα παγανά τα παρίσταναν πολλές φορές οι ίδιοι οι χωριανοί μας. Έτσι την άλλη μέρα αφού τα είχε... τρομάξει πρώτα ο «Φωτάς» παπάς, τα έδιωχνε ο πραγματικός παπάς του χωριού περνώντας από σπίτι σε σπίτι με το μπακράτσι και αγιασμό στο ένα χέρι και το βασιλικό στο άλλο χέρι για το ραντισμό, και δεχόμενος φυσικά και το σχετικό φιλιδώρημα γιατί... έτσι φεύγαν καλύτερα τα παγανά.

Υπάρχουν πολλές ιστορίες για τα παγανά (τους καλικάντζαρους), αλλά ο χώρος της εφημερίδας είναι μικρός και πιστεύω πως με τα λίγα αυτά που έγραφα, θα σας θυμίσω λίγο το χωριό μας που όλοι μας το νοσταλγούμε.

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Του γραμματέα της Κοινότητας Δ. ΒΟΥΖΑ

Η κοινότητα σύναψε δάνειο από το ΤΠΚΔ δρχ. 3.000.000 για τσιμεντόστρωση δρόμων από πλατεία — Αγ. Τριάδα και από Γωγούλη — Κρανιές.

Ο δρόμος του Συνοικισμού Καλύβια Φυλακής χαλικοστρώθηκε και έγιναν τα διάφορα τεχνικά με την τοποθέτηση σωλήνων.

Επίσης έγιναν τα παρακάτω έργα:

1. Διάνοξη δρόμου από Χατζόπουλο — Μηλαρέϊκας.
2. Διάνοξη δρόμου από Κορδέλα — Γιαννακείκας.

3. Διάνοξη δρόμου από Κρανιές — Αη - Γιάννη.

4. Κατασκευή γέφυρας στο ρέμα Παπαδούλη.

5. Τοποθέτηση αποστραγγιστικών σωλήνων στο δρόμο Καλύβια — Φυλακτική.

Επίσης τα έργα από περίπτερο μέχρι ρέμα και προς Κωστή είναι ημιτελή.

Ο πρόεδρος του χωριού μας Βασίλης Μαγαλιός και το Κοινοτικό Συμβούλιο εύχονται σ' όλους τους Φυλακτιώτες χαρούμενο και ευτυχισμένο το ΝΕΟ ΕΤΟΣ 1984.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Ψηφίστηκε πρόσφατα από το κράτος και αναγνωρίστηκε η Εθνική Αντίσταση. Γράφουμε τι πρέπει να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι.

Δικαιούχοι είναι όλοι οι αγωνιστές άνδρες και γυναίκες που πήραν μέρος στην αντίσταση με τις οργανώσεις (ΕΛΑΣ, ΕΔΕΣ, ΕΑΜ, ΕΠΟΝ κλπ). Επίσης οι γονείς και σύζυγοι των νεκρών σε μάχες με τα στρατεύματα κατοχής, τα θύματα αντιποίνων απ' τους καταχτητές, οι τραυματίες και ανάπηροι, όσοι φυλακίστηκαν ή κλείστηκαν σε στρατόπεδα, οι όμηροι καθώς και μεμονομένα άτομα που έδρασαν ενάντια στο καταχτητή.

Για την αναγνώριση συστήθηκαν Πρωτοβάθμιες επιτροπές κρίσης σε κάθε Νομαρχία.

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να υποβάλουν αιτήσεις και δικαιολογητικά μέχρι 27.4.84 στις επιτροπές του τόπου καταγωγής ή διαμονής τους.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι: α) Πιστοποιητικό Στρατ. γραφείου τύπου Α. β) Προκειμένου για γυναίκες πιστοποιητικό Δήμου ή Κοινότητας (γι' αυτές που άλλαξαν επώνυμο λόγω γάμου). γ) Αποδει-

κτικά στοιχεία, έγγραφα, βεβαιώσεις οργανώσεων που υπηρέτησαν, ντοκουμέντα, φιλμ, φωτογραφίες κλπ. δ) Όσοι δεν έχουν αποδεικτικά στοιχεία, απαραίτητα δύο καταθέσεις μαρτύρων που θα βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής από την Αστυνομία.

Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΑΡΧΗΣ

Νέος Νομάρχης στο Νομό Καρδίτσας τοποθετήθηκε ο κ. Δημ. Κουκουλάκης, πολιτικός μηχανικός.

Η εφημερίδα μας καλωσορίζει και συγχαίρει θερμά το νέο Νομάρχη και του εύχεται επιτυχία στο έργο του.

«Η φ. της Φ.» πιστεύει πως ο νέος Νομάρχης θα αγαπήσει το Νομό μας, θα εργασθεί με ζήλο για να επιλύσει τα προβλήματα που έχει και ιδιαίτερα πως θα σταθεί με στοργή, στα ορεινά προβληματικά χωριά του Νομού μας, στα οποία ανήκει και η ΦΥΛΑΚΤΗ.

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

Προσκαλούνται τα μέλη του Συλλόγου σε Γενική Συνέλευση στις 22.1.1984 ημέρα Κυριακή και ώρα 10.30 πρωινή στα γραφεία του Συλλόγου των απανταχού Καρδίτσιωτών στα Εξάρχεια οδός Ανδ. Μεταξά 26 5ος όροφος με θέματα:

1. Απολογισμός Δ.Σ. 1983
 2. Προϋπολογισμός δαπανών 1984.
 3. Προτάσεις μελών.
 4. Αρχαιρεσίες για ανάδειξη νέου Δ. Συμβουλίου.
- Με την ευκαιρία αυτή θα κοπεί και η βασιλόπιττα.

ΦΥΛΑΚΤΙΩΤΗ «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΚΗ ΣΟΥ ΦΩΝΗ. ΒΟΗΘΗΣΕ ΚΑΙ

ΣΥ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΣΤΕΛΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΟΥ.